

ישתבח ISSUES WITHIN THE OPENING AND CLOSING OF

Opening With ובכן ישתבח

Source 1

סדור רב שבת סופר-ובכן ישתבח שמך-כן הוא הנוסח בסדורי ספרד ובאבודרהם גם בספר כלבו סימן ל"ז. בכולם כתובה מלת "ובכן" ונכון הוא כדי להחביר ולהדביק שיר של ישתבח אל האמור למעלה, כלומר מאחר שכן חובת כל היצורים וכו' ובכן ישתבח שמך וכו' אבל בלי מלת ובכן הוא כאילו אינו דבוק, רק ישתבח ענין בפני עצמו הוא וזה איננו נכון.

Translation: That is the nusach in the Siddurim of the Sephardim and in the Avudraham; also in the KolBo Section 37. In each text the word "Oo'Vichain" (now therefore) appears before the word Yishtabach. That is the correct way to recite the text in order to join and connect the song Yishtabach with that which precedes it. In other words, since it is the duty of all creatures, etc. therefore praised may Your name be forever. Without the word "Oo'Vichain" it appears that Yishtabach is a prayer that does continue what was recited previously but is an independent prayer. That is not correct.

Source 2

ספר סדר היום-סדר תפלת שחרית בשבת-וגומר השבח הזה (נשמת) בברכת "ישתבח". ונהגו בשבת לומר "ובכן ישתבח". ונראה לי טעם למה הוסיפו בשבת מלה "ובכן" יותר בימי החול, כי זה השבח נתקן על שירת הים, ובשירת הים יש בה רמז לשם בן ע"ב, ועליו אנו אומרים "ישתבח שמך", שהוא בכוחו רגע הים, והוא רמז בפסוק (שמות יד' יט') "ויסע, ויבא, ויט". ובשבת, שסמכנו לזה לשירה שבת אחר והוא "נשמת כל חי תברך את שמך" עד "בפי ישרים תתרום וכו'", הוסיפו מלת "ובכן". והוא רמז לשם בן ע"ב של "ישתבח שמך".

Translation: We complete the prayer Nishmat with the Bracha of Yishtabach. It was the custom to begin the prayer Yishtabach by preceding the word Yishtabach with the word "Oo'Vichain". It appears to me that the reason that Chazal added the word "Oo'Vichain" while not doing so for weekdays was that the prayer Yishtabach was authored to correspond with Shirat Hayam (editor's note: not all places recited Shirat Hayam on weekdays). In Shirat Hayam, there is a hint to G-d's name which contains 72 letters. It is based on this name that we recite Yishtabach. Because Moshe Rabbeinu uttered G-d's name of 72 letters, the Sea split. That name is hinted to in the words: VaYasah, VaYavoh and Va'Yait found in Exodus 14:19. Since on Shabbat, we connect another song to Shirat Hayam, i.e. Nishmat, Chazal added the word "Oo'Vichain". That word in gematria represents 72 which is the number of letters in the name of G-d that is represented by the prayer Yishtabach.

Answering With אמן After You Recite The ברכה Of ישתבח

Source 3

ברכות דף מה' עמוד ב'- תני חדא: העונה אמן אחר ברכותיו הרי זה משובח, ותניא אידך: הרי זה מגונה - לא קשיא: הא - בבונה ירושלים, הא - בשאר ברכות.

Translation: One source taught: One who answers Amen after his own Bracha is praiseworthy. Another source taught: One who answers Amen after his own Bracha is despicable. The two sources are not

תפלת שהרית-101 Tefila

contradictory. The source that says that the person is despicable is speaking of most Brachot. The source that says that the person is praiseworthy is referring to the Bracha of Boneh Yerushalayim in Birchat Hamazon.

Source 4

רא"ש מסכת ברכות פרק ז' סימן י" – תני חדא: העונה אמן אחד ברכותיו הרי זה משובח; ותני אידך: הרי זה מגונה. לא קשיא, הא בשאר ברכות והא בבונה ירושלים. פירש רבי חננאל והבי גרסינן דלאו דוקא נקט בונה ירושלים אלא כל סיום ברכה כעין בונה ירושלים. דליכא למימר דוקא בונה ירושלים משום היכרא דפועלים, דהא לרב אשי דעני ליה בלחישא, מאי איכא למימר? אלא ודאי כל סיום ברכות כעין ישתבח דהוי סיום ברכה לסוף פסוקי דזמרה, וכן יהללך דהלל, וסוף ברכות דשמונה עשרה, וכן אמן אחר גאל ישראל. ואין בזה הפסק כיון דצריך הוא לאומרו. וכן פירש"י.

Translation: One source taught: One who answers Amen after his own Bracha is praiseworthy. Another source taught: One who answers Amen after his own Bracha is despicable. The two sources are not contradictory. The source that says that the person is despicable is speaking of most Brachot. The source that says that the person is praiseworthy is referring to the Bracha of Boneh Yerushalayim in Birchat Hamazon. Rabbi Chananel explained that the Gemara was not referring only to the Bracha of Boneh Yerushalayim but was also referring to any concluding Bracha that is similar to the Bracha of Boneh Yerushalayim. One should not argue that the Gemara meant only the Bracha of Boneh Yerushalayim because of the statement in the Gemara that Abaye recited the blessing Boneh Yerushalayim loudly so that the workers would hear it and then return to their work. His statement is not definitive because the Gemara also tells us of the practice of Rav Ashi which was to recite the Amen after Boneh Yerushalayim quietly so that people would not hear it and think that it was a sign that it was a good practice to skip the last Bracha of Hotav Vi'Hamaitiv. Rather we must understand the Gemara to mean that we must practice similarly after reciting any Bracha that shares similar traits to Boneh Yersuhalayim. Yishtabach which represents the conclusion of Pseukei D'Zimra and YiHallelucha which represents the end of Hallel and the end of Shmona Esrei and after Ga'Al Yisroel, we should recite Amen after reciting the Bracha. Reciting the word Amen is not considered an interruption because it is a requirement. Rashi explains the rule in a similar manner.

Source 5

תוספות מסכת ברכות דף מה' עמ' ב' – הא בבונה ירושלים הא בשאר ברכות – פר"ח וד"ג דיש מפרשים בכל ברכה וברכה כגון אחר ישתבח וכיוצא בו. ומיהו פוק חזי מאי עמא דבר שלא נהגו לענות אמן אלא אחר בונה ירושלים דבהמ"ז.

Translation: Rabbi Chananel explained that one should answer Amen after Brachot that are similar such as Yishtabach. Yet, take a look at how people conduct themselves in our location and you see that they are accustomed to answer Amen only after reciting the Bracha of Boneh Yerushalayim in Birchat Hamazon.

Source 6

ספר כלבו סימן ה"ה ועומד החזן – וכתב ה"ר שמעיה ז"ל שצריך לענות אמן אחר ישתבח קודם שיתחיל יוצר אור; ברכת פסוקי דזמרה דרבנן וברכות קריאת שמע דאורייתא. וכן כתב ה"ר יוסף אבן פלט, ועוד כתבו שצריך גם כן לענות אמן בין גאל ישראל לתפלת י"ח כי

תפלת שחרית-101 Tefila

פסוקי קריאת שמע דאורייתא ותפלת י"ח דרבנן. וכן בין בונה ירושלים לברכת הטוב והמטיב. ודומב"ם ז"ל כתב שאין לענות אמן בין גאולה לתפלה.

Translation: Rav Shimaya wrote that one needs to answer Amen to one's Bracha of Yishtabach before reciting the Bracha Yotzair Ohr. The Brachot in Pseukei D'Zimra are requirements of Rabbinical law while the Brachot of Kriyat Shma are requirements of Biblical law. So wrote Rabbi Joseph Even Pelet. Others wrote that one needs to answer Amen after one's Bracha of Ga'al Yisroel before Shmona Esrei to differentiate between the Brachot of Kriyat Shma which are an obligation of Biblical law and Shmona Esrei which are an obligation of Rabbinical law. This same practice is required after reciting the blessing Boneh Yerushalayim in Birchat Hamazon before the Bracha of Hatov Vi'Hamaitiv. The Rambam wrote that one should not answer Amen to one's bracha that is between Ga'Al Yisroel and Shmona Esrei.

Source 7

שו"ע או"ח סימן רטו' סעיף א' – אין עונה אמן אחר ברכותיו אלא אחר שתי ברכות או יותר שהם סוף ברכות. ונהגו לענות אמן אחר יהללך ואחר ישתבח. הנהגה וי"א שאין עונין אמן רק אחר ברכת בונה ירושלים בברכת המזון. וכן המנהג פשוט במדינות אלו ואין לשנות (תוס' ומרדכי ריש פ' שלשה שאכלו ומהרי"ק שורש ע"ב) ובמקומות שנהגו לענות אמן אחר יהללך וישתבח יענה ג"כ אחר ברכת שומר עמו ישראל לעד (ב"י סי' נ"א):

Translation: One should not recite Amen after reciting a Bracha except after reciting two Brachot or more that are concluding Brachot. It is the custom to recite Amen after one recites the Bracha of YiHallelucha and after Yishtabach. The Ramah: There are those who hold that one should not recite Amen after one's own Bracha except after the Bracha Boneh Yerushalayim in Birchat Hamazon. That is the custom in our homeland and it should not be changed. In places where they are accustomed to answer Amen after reciting the Bracha of YiHallelucha and Yishtabach, they should also answer Amen after reciting the Bracha: Hashomair Amo Yisroel La'Ad.

Source 8

משנה ברורה סימן רטו' ס"ק ג' – אחר יהללך וכו' – ואע"ג דאין עונין אמן אחר עצמו אלא דוקא אחר שתי ברכות סמוכות, מכל מקום הני מקרי סמוכות: דיהללך סמוכה להברכה שלפני הלל, וישתבח סמוכה לברוך שאמר, דהא אסור להפסיק ולהשיח בין ברוך שאמר לישתבח ובין ברכה שלפני הלל ליהללך. ופסוקי דזמרה שאומרים ביניהם לא מקרי הפסק. מה שאין כן בברכה אחרונה. שאחר ברכת הנהנין אע"ג דאיכא גם כן שתי ברכות אחת לפנייה ואחת לאחריה, כיון שאין לה אחיזה עם ברכה ראשונה שהרי רשאי להפסיק ולדבר בין הטעימה שאחר ברכה ראשונה לבין ברכה אחרונה הויא ברכה אחרונה כברכה מיוחדת.

Translation: One generally does not answer Amen after reciting a Bracha except if one recites two Brachot that are connected. These are known as connected Brachot; the Bracha YiHallelucha is connected to the Bracha that opens Hallel and Yishtabach is connected to the Bracha Baruch Sh'Amar. Yishtabach and YiHallelucha are considered connected Brachot because of the rule that one is not permitted to speak between Baruch Sh'Amar and Yishtabach and between the Bracha that opens Hallel and the Bracha of YiHallelucha. Pseukei D'Zimra that we recite between the Bracha of Baruch Sh'Amar and Yishtabach is not considered an inappropriate interruption. That is not the case with the the Bracha Acharona that we

תפלת שחרית-101 Tefila

recite after making a Bracha before eating. Even though there is a Bracha that we recite before we eat and a Bracha that we recite after eating, there is no connection between the Brachot. The connection is broken because we are permitted to have interruptions between the Brachot and to speak while eating after reciting the Bracha before eating and then speaking before reciting the Bracha that comes after eating. This demonstrates that Bracha that follows eating is an independent Bracha.